

Onderdeel van Stichting Het Rijnlands Lyceum

Antipestprotocol ENMS 2013

Antipestprotocol van de ENMS.

Inhoud:

Hoofdstuk 1. Doel van dit protocol.....	3
Hoofdstuk 2. Pedagogische Visie.	3
Hoofdstuk3. Achtergrondinformatie.	4
3.1 Signalen van pestgedrag.....	4
3.2 Preventie.	4
3.3 De vijfsporen aanpak.....	5
1. De leerkracht.	5
2. Hulp aan de pester.....	5
3. Hulp aan het gepeste kind.	5
4. Hulp aan de zwijgende middengroep.	6
5. Hulp aan de ouders.	6
Hoofdstuk 4. Stappenplan	6

Hoofdstuk 1. Doel van dit protocol.

Dit protocol heeft als uitgangspunt: "Alle kinderen moeten zich in hun basisschoolperiode veilig kunnen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen." Door regels en afspraken zichtbaar te maken kunnen kinderen en volwassenen, als er zich ongewenste situaties voordoen, elkaar aanspreken op deze regels en afspraken. Door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen stellen we alle kinderen in de gelegenheid om met veel plezier naar school te gaan.

Wanneer in dit protocol wordt gesproken over pesten, wordt hiermee ook cyberpesten (pesten via digitale media) bedoeld. Als school willen wij ook het pesten via internet en mobiele telefoons bespreekbaar maken en onder ogen zien.

Met behulp van dit protocol willen wij het pestgedrag binnen onze school niet alleen aanpakken nadat een pestsituatie is gesignaleerd, maar wij willen juist ook pestgedrag voorkomen.

Dit protocol bevat naast de nodige basisinformatie tevens een plan van aanpak voor situaties waarin pestgedrag wordt gesignaleerd.

Bij de aanpak van gesignaleerd pestgedrag worden ook de ouders intensief betrokken, omdat pestgedrag zich niet alleen beperkt tot de school. Oorzaken van pestgedrag liggen zeker niet alleen binnen de school, maar vaak ook buiten de school.

Hoofdstuk 2. Pedagogische Visie.

Wij vinden het belangrijk om een duidelijke, gestructureerde sfeer te scheppen waarin leerlingen, leerkrachten en ouders zich veilig, gewaardeerd, geaccepteerd en vertrouwd voelen. Wij willen graag dat kinderen met plezier naar school komen en we leren hen op een open, respectvolle en betrokken manier om te gaan met elkaar. Wij vinden het belangrijk de kinderen te leren samen te werken. Wij zijn ons ervan bewust dat dit een leerproces is waar wij als leidsters steeds aan moeten blijven werken.

Belangrijk kenmerk binnen deze pedagogische visie is het gevoel zich veilig, gewaardeerd en geaccepteerd te voelen.

We streven er naar een school te zijn waar iedereen mag en kan zijn wie hij/zij is. Wij respecteren de ander in hetgeen hij/zij meebrengt aan talent, kwaliteiten en cultuur.

Je neemt verantwoordelijkheid voor... jezelf, voor de ander en voor de omgeving.

- Help mij het zelf te doen. Door kinderen zo te begeleiden zijn zij in staat zelf de taak uit te voeren.
- Vrijheid in gebondenheid. In een veilige en gestructureerde omgeving mogen kinderen ontdekken en leren.
- Individuele ontwikkeling begeleiden en stimuleren binnen een gemeenschap waar iedereen er toe doet.

Wij dragen dit onder andere uit door ons te houden aan onze 9 leefregels, die we regelmatig met de kinderen bespreken.

De "leefregels" hangen duidelijk zichtbaar in de school en bij alle groepslokalen:

1. Wij zijn aardig voor elkaar
2. Wij kijken elkaar aan wanneer we met elkaar praten.
3. Wij lopen rustig in de school.
4. Wij volgen onze eigen weg.
5. Wij helpen elkaar.
6. Wij zijn beleefd tegen alle mensen die in onze school werkzaam zijn.
7. Wij zijn zuinig op onze en andermans spullen.
8. Wij zijn eerlijk naar elkaar.
9. Wij kunnen elkaar complimenten geven.

Uitwerking leefregels:

Wij meten de kinderen zoveel mogelijk aan hun eigen mogelijkheden, tonen waardering voor gemaakt werk, geven regelmatig complimenten en laten hen succeservaringen opdoen. Wij tonen interesse en belangstelling voor de leefwereld van onze leerlingen. Wij luisteren echt naar kinderen, kijken hen daarbij aan en reageren op wat zij te vertellen hebben. Wij accepteren het niet dat kinderen uitgelachen of gepest worden. Wanneer we kinderen aanspreken op hun gedrag doen we dat op een rustige, correcte en persoonsgerichte manier.

a. Regels voor het omgaan met elkaar:

- Als je wordt gepest of als je ruzie met een ander hebt en je komt er zelf niet uit dan mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken. Wij zijn samen verantwoordelijk voor een prettige sfeer in de groep voor iedereen.
- Wij spelen met elkaar op een manier die je zelf ook prettig vindt.
- Wij noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen scheldwoorden.

- Als je boos bent probeer je het eerst uit te praten. (Soms is het nodig om eerst 'af te koelen'.) Anders ga je naar je juf of meester.
 - Wij proberen goed naar elkaar te luisteren.
 - Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Zij zijn ook welkom op onze school.
 - Wij beoordelen kinderen niet op hun uiterlijk of kleding.
- b. Regels voor het omgaan met materialen:
- Wij gaan zuinig om met de spullen van een ander en van onszelf.
 - Als een leerling zijn eigen spullen terug wil, geven we het hem of haar.
 - Als er iets vernield is, moeten we het vergoeden.
- c. Regels voor het bewegen binnen en buiten de school:
- Wij zijn rustig in de school zodat niemand last van ons heeft.
 - In school lopen wij rustig zodat je niet valt of anderen omver loopt.

Hoofdstuk 3. Achtergrondinformatie.

Wat verstaan we onder pesten.

Plagen gebeurt op basis van gelijkwaardigheid en is incidenteel.

Pesten gebeurt vanuit overheersing, is systematisch en dwingt leerlingen in een bepaalde rol. Het belemmert zowel de pester als de gepeste leerling in zijn gezonde ontwikkeling.

We spreken van pestgedrag als een kind zich ongelukkig voelt, omdat hij of zij stelselmatig geconfronteerd wordt met vervelend of agressief gedrag, of buitengesloten wordt van de sociale groep. Bij echt pestgedrag zien we ook altijd een vaste rolverdeling terug bij de betrokkenen. De belangrijkste eigenschappen van pestgedrag zijn dus het bedreigende, het systematische en het rolvaste karakter.

Pesten komt helaas op iedere school voor. Het is een probleem dat ook wij onder ogen zien en op onze school serieus aanpakken.

Daar zijn wel enkele voorwaarden aan verbonden:

- a. Pesten moet als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (gepeste kinderen, pesters en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.
- b. De school moet proberen pestproblemen te voorkomen. Los van het feit of pesten wel of niet aan de orde is, moet het onderwerp pesten met de kinderen bespreekbaar worden gemaakt. Hiervoor zijn school- en klassenregels opgesteld.
- c. Als pesten optreedt, moeten leerkrachten (in samenwerking met de ouders) dat kunnen signaleren en duidelijk stelling nemen.
- d. Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

3.1 Signalen van pestgedrag

- altijd een bijnaam, nooit bij de eigen naam noemen
- kwetsende opmerkingen over uiterlijk, kleding, culturele verschillen
- zogenaamde leuke opmerkingen maken over een klasgenoot
- een klasgenoot voortdurend ergens de schuld van geven
- briefjes doorgeven
- beledigen
- isoleren
- buiten school opwachten, slaan of schoppen
- op weg naar huis achtervolgen
- naar het huis van het slachtoffer gaan
- bezittingen afpakken
- schelden of schreeuwen tegen het slachtoffer
- het plaatsen van kwetsende en bedreigende opmerkingen op de sociale media

3.2 Preventie.

Ter voorkoming van pestgedrag zijn op onze school de volgende afspraken gemaakt:

1. In de groepen wordt gericht aandacht besteed aan de manier waarop we met elkaar omgaan. Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in de groep, aanpak van ruzies komen aan de orde.

2. We houden ons aan de "leefregels". Elke maand staat een regel centraal, deze wordt met de leerlingen besproken. De regels zijn in 3 hoofditens onder te brengen. Regels voor het omgaan met elkaar, regels voor het omgaan met materialen en regels voor het bewegen binnen en buiten de school.
3. Door middel van werkvormen als rollenspel, groepsopdrachten wordt met elkaar gewerkt aan sociale vaardigheden.
4. De leidsters hebben kennis en inzicht m.b.t. de aspecten van pestgedrag en zijn vaardig in het signaleren en remediëren van pestgedrag.
5. Positief gedrag wordt gecompimenteerd.
6. Het goede voorbeeld van leidsters en ouders is van groot belang. Er zal minder gepest worden in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard, en waar ruzies zonder (verbaal) geweld worden opgelost.

3.3 De vijfsporen aanpak.

Indien er sprake is van pesten gaan we daar als actief mee om.

Wil je pesten effectief bestrijden dan zal je de volgende vijf groepen moeten meenemen.

1. De leerkracht.

De leerkrachten hebben een sleutelrol in de aanpak van het pesten. Zij zijn de eerst verantwoordelijken om het pesten aan te pakken. Het is belangrijk dat zij pesten vroegtijdig signaleren en effectief bestrijden. De leerkrachten worden ondersteund door de intern begeleider. Ook kunnen zij, afhankelijk van de ernst van de zaak, de ouders op de hoogte stellen. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en/of externe deskundigen.

2. Hulp aan de pester.

- Praten; zoeken naar de reden van het ruzie maken/pesten (baas willen zijn, jaloezie, verveling, buitengesloten voelen)
- Laten zien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste
- Excuses aan laten bieden
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten de gepeste heeft
- Pesten is verboden in en om de school: wij houden ons aan deze regel; straffen als het kind wel pest en belonen (schouderklopje) als kind zich aan de regels houdt
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren.
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het pesten? Oorzaken van pestgedrag kunnen zijn:
 - Een problematische thuissituatie
 - Voortdurend gevoel van anonimiteit (buitengesloten voelen)
 - Voortdurend in een niet-passende rol worden gedrukt
 - Voortdurend met elkaar de competitie aangaan
 - Een voortdurende strijd om de macht in de klas of in de buurt
- Zoeken van een sport of club; waar het kind kan ervaren dat contact met andere kinderen wel leuk kan zijn
- Inschakelen hulp: sociale vaardigheidstrainingen, Jeugd gezondheidzorg, huisarts, GGD

3. Hulp aan het gepeste kind.

Kinderen die voortdurend worden gepest, kunnen op verschillende manieren reageren. De meeste kinderen worden passief en zitten er duidelijk mee. Een enkel gepest kind gaat zelf uitdagen. Beide vormen van gedrag zijn 'aangeleerd', in de zin van 'reacties op uitstoting'. Dit gedrag kan ook weer afgeleerd worden, door middel van bijvoorbeeld sociale vaardigheidstraining en/of goede interventies.

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en door wie wordt er gepest
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het pesten
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die een pester wil uitlokken.
- De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen
- Het gepeste kind in laten zien waarom een kind pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil
- Sterke kanten van de leerling benadrukken
- Belonen (schouderklopje) als de leerling zich anders/beter opstelt
- Praten met de ouders van de gepeste leerling en de ouders van de pester(s)
- Het gepeste kind niet overbeschermen, bijvoorbeeld naar school brengen of 'ik zal het de pesters wel eens gaan vertellen'. Hiermee plaats je het gepeste kind in een uitzonderingspositie waardoor het pesten zelfs nog toe kan nemen.

4. Hulp aan de zwijgende middengroep.

Om de zwijgende middengroep tot bondgenoot te maken in de strijd tegen het pesten zijn de volgende acties mogelijk:

- Pesten aan de orde stellen in de klas
- Het onderwerp regelmatig terug te laten komen. Telkens in andere bewoordingen en ook gebruikmakend van verschillende werkvormen.
- Als een leraar met de klas spreekt over pesten, is het raadzaam geen peestsituatie in de klas als uitgangspunt te nemen, maar het onderwerp daar bovenuit te tillen. Gebeurt dit niet dan kan de klas het probleem ontkennen, bagatelliseren, het slachtoffer de schuld geven of zeggen dat het maar een grapje is. Of de pesters gaan het slachtoffer voor zijn klikken bestraffen.
- Via rollenspel het buitengesloten zijn aan den lijve ondervinden.

5. Hulp aan de ouders.

Ouders van gepeste kinderen:

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek met uw kind.
- Als pesten niet op school gebeurt, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de pester(s) om het probleem bespreekbaar te maken.
- Pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt

Ouders van pesters:

- Neem het probleem van uw kind serieus
- Raak niet in paniek: elk kind loopt kans een pester te worden
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet
- Besteed extra aandacht aan uw kind
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat

Alle andere ouders:

- Neem de ouders van het gepeste kind serieus
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag
- Geef zelf het goede voorbeeld
- Leer uw kind voor anderen op te komen
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen

Hoofdstuk 4. Stappenplan

AANPAK VAN RUZIES EN PESTGEDRAG.

Iedere melding van pestgedrag dient serieus genomen te worden en te worden geverifieerd. Op het moment dat een leerling, een ouder of een collega melding maakt van pestgedrag worden de volgende stappen ondernomen. Deze stappen zijn erop gericht om het pestgedrag zo snel mogelijk te stoppen.

Wanneer leerlingen ruzie met elkaar hebben en/of elkaar pesten zullen we het volgende ondernemen:

STAP 1: Er eerst zelf en samen uit te komen.

Op het moment dat één van de leerlingen er niet uitkomt (in feite het onderspit delft en verliezer of zondebok wordt) heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de meester of juf voor te leggen.

STAP 2: De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderinggesprek en probeert samen met hen de ruzie of pesterijen op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. De leerkracht stelt het team op de hoogte tussen welke leerlingen er specifieke afspraken zijn gemaakt.

Bij herhaling van pesterijen/ruzies tussen dezelfde leerlingen volgen sancties, bijvoorbeeld:

- één of meerdere pauzes binnen blijven om samen een gesprek te hebben
- nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn; de tijd gebruiken om gesprekken te voeren
- een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn/haar rol in het pestprobleem
- wekelijkse/dagelijkse gesprekken om de afspraken te evalueren

- de naam van de ruziemaker/pester wordt in Parnassys genoteerd. Bij iedere melding omschrijft de leerkracht de toedracht.

STAP 3: Bij de tweede melding worden de ouders op de hoogte gebracht van het ruzie-/pestgedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Eventueel wordt een contract opgesteld met de gemaakte afspraken en door alle partijen ondertekend.

Indien het pestgedrag zich nu nogmaals herhaalt, wordt de directie betrokken bij een vervolgesprek met leerkracht, leerling en ouders.

STAP 4: Een gesprek met de directie, leerkracht, leerling en ouders.

Wanneer voorgaande acties niet het beoogde resultaat hebben, kan één van de volgende maatregelen worden genomen:

- er kan deskundige hulp worden ingeschakeld zoals de schoolbegeleidingsdienst, de schoolarts of de schoolmaatschappelijk werkster
- er kan voor worden gekozen om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen binnen de school

STAP 5: In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. Voor de procedure verwijzen we naar het protocol schorsing en verwijdering.

Nazorg.

Wanneer de leerkracht signaleert, dat het pesten daadwerkelijk is gestopt, informeert hij/zij de ouders/verzorgers hierover. Bovendien informeert hij/zij de directie over de gemaakte afspraken. Hiermee is de procedure afgerond.

Het is belangrijk om de leerlingen voorlopig te blijven volgen, om te voorkomen dat het pestgedrag terugkeert. Vraag de leerling die gepest is af en toe hoe het met hem/haar gaat. Let erop dat dit gebeurt in een veilige ruimte. Wanneer de leerling over de gang loopt zal hij/zij waarschijnlijk minder snel zeggen dat het niet goed gaat. Ook de leerling die gepest heeft zal gevraagd worden hoe het met hem/haar gaat. Deze kan namelijk ook behoefte hebben aan aandacht.